

V Praze dne 15. března 2013
Č.j.:241/13

Stanovisko komise pro hodnocení dopadů regulace

k návrhu

zákona, kterým se mění zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

I. Úvod

Změny se týkají zákona o evidenci obyvatel, zákona o občanských průkazech a zákona o správních poplatcích.

Předkladateli jde v návrhu především o následující:

- Navrhuje se rozšíření kontroly na oblast rodných čísel a úseku evidence obyvatel na matričních úřadech a ohlašovnách (doposavad byla možná pouze kontrola na obecních úřadech obcí s rozšířenou působností).
- Navrhuje se zachování registru rodných čísel před datem 1.1.2003 pouze v listinné podobě, převedení RČ vydaných před 1.1.2003 do elektronické podoby je příliš nákladné.
- Odstranění nesouladu mezi zákonem o evidenci obyvatel a zákonem o občanských průkazech ohledně úřadu, který je příslušný vydat OP občanovi, který získal občanství udělením a nemá nebo neměl trvalý pobyt na území ČR.
- Umožnit, aby občané, kteří nejsou duševně nebo fyzicky schopni zadat bezpečností osobní kód při vydávání OP, nemuseli kód mít.
- Snížit počet let, po které se vedou údaje v evidenci občanských průkazů po skončení platnosti OP z 50 let na 15.
- Zvýšení správních poplatků za vydání OP v případě zničeného, ztraceného či odcizeného OP.

- Zavedení správního poplatku za ohlášení o ukončení trvalého pobytu na území ČR a zpoplatnění návrhu na zrušení údaje o místu trvalého pobytu,

Návrh variant řešení je schématický - předkladatel staví proti sobě nulovou variantu oproti jediné alternativě.

II. Připomínky a návrhy změn

Předložená RIA nediskutuje podrobně dopady navržené alternativní varianty. Zejména navrhované snížení doby uchovávání údajů v evidenci občanských průkazů z 50 let na 15 let po skončení platnosti OP by mohlo mít negativní dopad na občany. Předkladatel zmiňuje, že původní motivací pro lhůtu 50 let byla možnost získávání údajů o státním občanství a zmiňuje, že tato možnost nebyla příliš využívána. Bylo by přínosné, kdyby předkladatel uvedl přesné statistiky využití informačního systému a rovněž se vyslovil k tomu, do jaké míry jsou údaje o státním občanství důležité pro ty, kteří si je vyžádali. Je možné, že i poskytnutí několika málo údajů, může mít veliký finanční a etický dopad. Předkladatel rovněž uvádí, že uchovávání těchto dat po 50 let je velmi finančně náročné. Bylo by přínosné konkrétně uvést, jaké náklady a v jaké výši jsou s tímto IS spojeny.

Předkladatel rovněž nejde do hloubky problému v části zvýšení správních poplatků. Konstatuje se, že dochází k účelovému rušení trvalých pobytů a účelovému ukončování trvalých pobytů. Čím to je? Jakou motivaci občané mají k těmto úkonům? Předkladatel zmiňuje případy rodičů, kterým je určena střídavá péče, kteří neustále přihlašují a ruší trvalý pobyt dítěte. Nešlo by však tento problém řešit jinak než zvýšením poplatků?

Předkladatel rovněž zmiňuje občany, kteří jeden den nahlásí ukončení trvalého pobytu na území ČR a hned následující den oznámí, že se vrátili ze zahraničí, avšak nemají se kde přihlásit k trvalému pobytu. Jaká je motivace těchto občanů a opět nešlo by problém vyřešit jinak než zvýšením poplatku za ohlášení o ukončení trvalého pobytu na území ČR?

III. Závěr

Předložená RIA by měla být dopracována o hlubší popis problému (účelových rušení a ukončování trvalého pobytu) a měla by být doplněna analýza přínosů a nákladů zkrácení uchovávání dat z evidence OP z 50 let na 15 let. Doplněná RIA by poté mohla být schválena např. v režimu per rollam.

Vypracoval: PhDr. Pavel Vacek, Ph.D.

Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc.
předseda komise